

Kuulutuksen julkaisupäivä
23.5.2025

Diaarinumerot
1079/03.04.04.04.33/2023
1196/03.04.04.04.33/2023
1199/03.04.04.04.33/2023

**JULKINEN KUULUTUS HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ
KAIVOSLAIN MUKAISESSA VALITUSASIASSA**

Kaivoslain 166 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden on annettava päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 30.5.2025.

Päätös

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 23.5.2025 numero 1003/2025 malminetsintälupaa koskevassa valitusasiassa. Malminetsintäalue sijaitsee Tammelan kunnan alueella.

Luvansaaja

Rio Tinto Exploration Finland Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä 23.5.2025–30.6.2025 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/index/julkisetkuulutukset_1.html

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä päätökseen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **30.6.2025**.

23.05.2025

Dnrot

1079/03.04.04.04.33/2023

1196/03.04.04.04.33/2023

1199/03.04.04.04.33/2023

Asia

Valitukset malminetsintälupaa koskevassa asiassa

Valittajat

1. Särkijärven Suojeluyhdistys ry
2. Heinijärven Suojelu ry
3. Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry

Luvansaaja

Rio Tinto Exploration Finland Oy

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 9.5.2023, lupatunnus ML2023:0010**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on myöntänyt Rio Tinto Exploration Finland Oy:lle malminetsintäluvan ML2023:0010 (Särkisuo). Malminetsintäalue sijaitsee Tammelan kunnan alueella ja sen pinta-ala on 572,98 hehtaaria. Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät päätökseen liitetystä lupakartasta. Päätös on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan kuparia (Cu), nikkeliä (Ni), kobolttia (Co), kultaa (Au), hopeaa (Ag), sinkkiä (Zn), litiumia (Li), tantaalia (Ta), tinaa (Sn), cesiumia (Cs) ja platinaryhmän metalleja (PGM).

Päätökseen sisältyvät muun ohella seuraavat, yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

(—)

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

(—)

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa sallituilla menetelmillä (lupamääräys 1, menetelmät 1–2) ei synny kaivannaisjätettä. Malminetsintäluvan haltija on silti aina velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille: Tukesille, toimivaltaisen Hämeen ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle ja Metsähallitukselle. Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa

tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä alueelliselle Hämeenlinnan kaupunginmuseolle.

(—)

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaustoimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvun haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareiät teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 m pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnistet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvun haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvun haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Sallituilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista, ei aiheuteta olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä merkittävää maisemallista haittaa. Sallituilla tutkimustoimilla ei myöskään aiheuteta merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta, kun tutkimukset suoritetaan päätöksessä sallituilla menetelmillä sallittuina ajankohtina.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asemakaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myöskään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. (—)

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Alueelta voi olla myös kartoittamattomia metsälain 10 §:ssä ja vesilain 2 luvun 11 §:ssä mainittuja kohteita, jotka tulee huomioda tutkimustoiminnassa. Hakemusalueella esiintyy luonnontilaisia tai luonnontilaisten kaltaisia lähteitä. Niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ja niiden läheisyydessä toimimiseen on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Alueella voi olla myös yksityisiä talousvesikaivoja, jotka on huomioitava tutkimustoiminnassa.

Alueella esiintyy silmällä pidettävien kääpien (keltarihmakääpä) esiintymiä. Vaikka silmälläpidettävien lajien turvaaminen on vapaaehtoista, eikä silmälläpidettävät lajit täytä varsinaisen uhanalaisuuden kriteerejä, silmälläpidettävien lajien esiintymien vahingoittamista tulee välttää tutkimuksissa.

Lupa-alueen tila Mustiala (834-425-1-60) on vuokrattu Hämeen ammattikorkeakoululle. Alueella voi olla opetukseen liittyviä koelajoja ja rakenteita, jotka on huomioitava tutkimuksia tehtäessä. Lisäksi alueella on Luonnonvarakeskuksen kenttäkoealue (koeavain 15865), joka on niin ikään huomioitava maaperään kajoavissa tutkimuksissa.

Malminetsintä ei saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa retkeilyreittien käytölle ja kunnolle.

(—)

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Hämeen ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle ja Hämeenlinnan kaupunginmuseolle.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaiikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäätynyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokepein sekä luiskata loiva reunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

(—)

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n valitus

Tukesin päätös on kumottava ja lupahakemus on hylättävä.

Malminetsintä ja sen mahdollistama kaivoshanke vaarantavat Särkijärven veden laadun. Jo malminetsinnän tuottama kaivannaisjäte eli niin sanottu kairaussoija on vaara vesistöille. Tutkimusten mukaan Särkijärvi ei kestä minkäänlaista lisäkuormitusta. Malminetsintä ja kaivostoiminta vaarantaisivat kunnostus- ja suojelutoimenpiteiden tuloksina aikaansaadut parannukset vesistöissä. Pahimmillaan vaarana on vesien saastuminen muillakin läheisillä järvillä, ja vaikutukset voivat näkyä pidemmällekin Kokemäenjoen vesistöön.

Hanke uhkaa muutoinkin Särkijärven alueen luontoa ja heikentää alueen luonnonsuojeluarvoja. Särkijärven ympäristön luonto on herkkää ja ainutlaatuista. Järven rannalla on muun muassa Suomen ainoa

luonnonmukaisten metsälehmusten aarniometsä, ja rannoilla pesivät muun muassa telkkä, kuikka, isokoskelo, laulujoutsen ja lepakko. Särkisuon alueella on luonnontilaisia lähteitä ja muun muassa lähdepohjainen lampi, joiden luonnontila voi vaarantua. Alueella on silmälläpidettävien kääpien (keltarihmakääpä) esiintymiä. Alueen luontoa ei ole tutkittu tarkemmin. Hanke uhkaa Särkisuon ja Hinneruon jo aloitettuja ennallistamistoimia.

Hanke voi aiheuttaa vaaraa myös ihmisten terveydelle. Esimerkiksi Turun kaupunki ottaa juomavetensä Loimijoesta, johon Särkijärven laskuoja ohjautuu. Tammelan maaperä on hyvin arseenipitoista, mikä lisää malminetsinnästä ja kaivostoiminnasta aiheutuvaa vaaraa ihmisille ja ympäristölle. Myös Särkijärven alueen korkeat radonpitoisuudet lisäävät kaivostoiminnan riskejä. Kaivostoiminnasta aiheutuisi ympäristövaikutuksia ilma- ja vesipäästöistä, kaivannaisjätteiden varastoinnista, melusta ja tärinästä sekä pölyämisestä.

Kaivos estäisi alueen metsästystoiminnan ja muun virkistyskäytön. Särkijärven rannalla sijaitsee kymmeniä vapaa-ajan asuntoja, ja Särkisuon alue on merkittävä retkeily- ja luontovirkistysalue. Hanke vaarantaa myös alueen maaseutuelinkeinot ja muinaisjäännökset. Hankkeella olisi Tammelan kunnalle vain vähäisiä taloudellisia vaikutuksia.

2. Heinijärven Suojelu ry:n valitus

Tukesin päätös on kumottava ja lupahakemus on hylättävä. Tukes on velvoitettava korvaamaan Heinijärven Suojelu ry:n oikeudenkäyntikulut.

Malminetsintälupaa koskevan hakemuksen tiedoksiantomenettely ei ole ollut hallintolain ja kaivoslain mukainen. Myös luvanhakija on menetellyt kaivoslain vastaisesti antaessaan hakemuksen mukaisen toiminnan laajuudesta virheellisiä tietoja. Hakemuksen tiedoksiantokuulutuksessa malminetsintäalue on pilkottu keinotekoisesti ainakin kahteen osaan. Kuulutuksessa on ilmoitettu, että yhtiö aikoo samalla jatkaa tutkimuksia viereisellä varausalueellaan Särki VA2022:0053. Malminetsintäalue on tai tulee olemaan pinta-alaltaan vähintään 6 400 hehtaaria. Viranomaisen olisi tullut edellyttää luvanhakijan hakevan malminetsintälupa kerralla koko suunnitellun kaivoshankkeen alueelle. Erityisesti Särki VA2022:0053 varauspäätöksen kartta on epäselvä. Asiakirjoissa on käytetty lyhenteitä, joita ei ole mahdollista ymmärtää ilman syvällistä perehtymistä kaivosalaan. Lisäksi asiakirjoissa on käytetty osittain niin pientä fonttikokoa, että asiakirjojen lukeminen on ollut vaikeaa tai mahdotonta. Asiakirjat eivät ole siten täyttäneet myöskään digipalvelulaissa edellytettyä saavutettavuuden vaatimusta.

Malminetsintälupahakemuksesta on järjestetty yleisötilaisuus vasta 18.4.2023, jolloin mielipiteiden ja muistutusten jättämisen määräaika oli jo päättynyt. Asiassa on siten menetelty kaivoslain vastaisesti ja tilaisuus on ollut asianosaisten kannalta merkityksetön.

Tukesin päätöksessä määrätty vakuus on riittämätön. Luvanhakijana oleva yhtiö ei ole aikaisemmin toiminut Suomessa. Lisäksi vakuuden määrässä olisi tullut ottaa huomioon, että malminetsintä lupaa haetaan tosiasiaissa yli 10 kertaa suuremmalle alueelle kuin lupapäätöksessä on mainittu.

3. Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitus

Tukesin päätös on kumottava ja lupahakemus on hylättävä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi.

Päätöksen lupaehdot ovat puutteelliset. Lupaehtojen mukainen toiminta voi heikentää Särkijärven pintaveden tilaa ja vaarantaa vesiensuojelun tavoitteet. Lupaehdoissa ei ole huomioitu, että malminetsintäalueen pintavedet virtaavat Särkijärveen.

Lupahakemuksen väitettä, jonka mukaan malminetsinnästä kairaamalla ei muodostu kaivannaisjätettä, ei ole perusteltu. Hakemuksesta ei myöskään ilmene, mitä potentiaalisia haitallisia aineita kairaus tekniikka tuo pinnalle ja miten jätteiden syntyä ehkäistään. Hakemuksesta olisi tullut käydä kattavammin ilmi, missä ja miten kairausohjelma toteutetaan, miten kertyvä kairausjäte käsitellään, miten kairausjätteessä olevat haitalliset aineet raportoidaan lupaviranomaiselle ja miten seuranta vaikuttaa kairausohjelman toteuttamiseen. On yleisesti tiedossa, että kairausjätteet sisältävät huomattavia määriä muun muassa rikkiä, arseenia ja elohopeaa. Kairauksen osalta ei ole esitetty myöskään seurantaohjelmaa, jolla tarkkailtaisiin kairausreikien mahdollista vaikutusta pintavesien pilaantumiselle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut lausunnon. Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n ja Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitukset on hylättävä. Heinijärven Suojelu ry:n valitus on ensisijaisesti jätettävä valitusoikeuden puuttumisen vuoksi tutkimatta ja toissijaisesti hylättävä. Myös Heinijärven Suojelu ry:n oikeudenkäyntikuluvaatimus on hylättävä. Malminetsinnästä ei aiheudu Heinijärven Suojelu ry:n toiminta-alueelle ympäristöllisiä tai vesistöllisiä vaikutuksia. Malminetsintäalue sijaitsee lähimmillään noin yhden kilometrin päässä Heinijärven rannasta.

Rio Tinto Exploration Finland Oy on antanut selityksen, jossa on vaadittu Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n ja Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitusten hylkäämistä ja Heinijärven Suojelu ry:n valituksen jättämistä tutkimatta. Lupapäätöksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutusta Heinijärveen tai sen ympäristön tilaan, joten Heinijärven Suojelu ry:llä ei ole päätöksestä valitusoikeutta.

Särkijärven Suojeluyhdistys ry:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Heinijärven Suojelu ry on antanut vastaselityksen. Yhdistyksen toiminta-alue käsittää myös Heinijärven alueen toimintaympäristön, joka on huomattavasti

laajempi kuin pelkkä Heinijärven alue. Lupapäätöksen mukainen malminetsintäalue sijoittuu osittain Heinijärven valuma-alueelle, minkä vuoksi malminetsinnän vaikutukset Heinijärveen ovat mahdollisia.

Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki Heinijärven Suojelu ry:n valitusta.

Hallinto-oikeus hylkää Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n ja Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitukset.

Hallinto-oikeus hylkää Heinijärven Suojelu ry:n oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Heinijärven Suojelu ry:n valitusoikeus

Kaivoslain 165 §:n 1 momentin mukaan malminetsintälupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta:

— —

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

— —.

Heinijärven Suojelu ry:n sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on vesiensuojelun edistäminen Heinijärven alueella ja sen toimintaympäristössä. Valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettu malminetsintäalue sijaitsee lähimmillään noin kilometrin päässä Heinijärvestä.

Kun otetaan huomioon lupapäätöksellä sallittujen tutkimustoimenpiteiden laatu sekä malminetsintäalueen ja Heinijärven välinen etäisyys, Heinijärven Suojelu ry:n ei ole katsottava olevan kaivoslain 165 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu yhdistys, jolla on päätöksestä valitusoikeus. Asiaa ei ole arvioitava toisin sen vuoksi, että yhdistyksen esittämän selvityksen mukaan malminetsintäalue sijoittuu pieneltä osin Heinijärven valuma-alueelle.

Koska Heinijärven Suojelu ry:llä ei ole asiassa valitusoikeutta, yhdistyksen valitus on jätettävä tutkimatta.

Pääasia

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman tarve (Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitus)

Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valituksessa on todettu malminetsinnästä syntyvän kairausjätettä ja tuotu esiin, että hakemuksesta puuttuvat asianmukaiset tiedot kairausjätteestä ja sen syntymisen ehkäisemisestä sekä kairausjätteen käsittelystä.

Kaivoslain 13 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä. Pykälän 2 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on laadittava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, johon on sisällytettävä tiedot alueen ympäristöstä, maa- ja kiviainesjätteistä, jätealueista, vaikutuksista ympäristöön, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tehtävistä toiminnoista, toiminnan tarkkailusta ja toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminnoista.

Kaivoslain 34 §:n 4 momentin (259/2017) mukaan malminetsintälupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaivoslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lain 13 §:n 1 ja 2 momentin kohdalla muun ohella seuraavaa: ”Yleensä malminetsinnän jäte on pilaantumaton maa-ainesta ja sitä syntyy vain vähäisiä määriä. Jonkin verran voi syntyä myös pysyväksi jätteeksi katsottavaa kiviainesjätettä. Sen vuoksi 1 momentissa vaaditut toimenpiteet voivat käytännössä yleensä olla hyvin vähäisiä ja 2 momentissa tarkoitettu jätehuoltosuunnitelma varsin yleispiirteinen. Jos malminetsintää tehdään sellaisilla menetelmillä, joista ei synny jätettä, ei jätehuoltosuunnitelmaakaan ole laadittava. Asia olisi kuitenkin selvitettävä malminetsintälupahakemuksessa.”

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan sen lisäksi, mitä kaivoslain 13 §:ssä säädetään, jätehuoltosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) pääpiirteiset tiedot malminetsinnästä syntyvästä maa- ja kiviainesjätteestä ja sen ominaisuuksista;
- 2) arvio maa- ja kiviainesjätteen kokonaismäärästä ja suunnitelma jätteen hyödyntämisestä ja muusta käsittelystä;
- 3) tiedot maa- ja kiviainesjätteen merkittävistä ympäristövaikutuksista;
- 4) tiedot jätealuetta koskevista jatkotoimenpiteistä malminetsintäalueella.

Saman pykälän 3 momentin mukaan jätehuoltosuunnitelmassa on lisäksi esitettävä muut sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, että maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisy ja haitallisuuden vähentäminen sekä jätteen käsittely on järjestetty kaivoslain ja tämän asetuksen mukaisesti.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Korkein hallinto-oikeus on ennakkopäätöksessään KHO:2024:97 katsonut, että syväkairauksessa maanpinnalle nouseva, kairauksen jäähdytysveteen sekoittunut hienojakoinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslaissa tarkoitettua kaivannaisjätettä.

Tukesin valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 4 on todettu, ettei malminetsinnästä synny luvassa myönnettyillä menetelmillä kaivannaisjätettä. Tukesin päätöksessä ei kuitenkaan ole esitetty esimerkiksi kairausvyvyksiin ja kallioperän laatuun perustuvaa arviota maan pinnalle nousevan kairaussoijan määrästä. Tukesin päätöksestä ei siten käy ilmi, millä perusteella Tukes on katsonut, ettei luvassa tarkoitettussa kairauksessa synny lainkaan kaivannaisjätettä ja ettei hakijalta ole tämän vuoksi pidetty tarpeellisena vaatia jätehuoltosuunnitelmaa. Tukes ei ole siten tältä osin perustellut päätöstään hallintolain 45 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Tukesin päätöksen lupamääräys 4 on otsikoitu ”Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta”. Määräyksessä on toistettu kaivoslain 13 §:n 1 momentin säännös malminetsintäluvan haltijan velvollisuudesta huolehtia maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan edellä sanottujen velvoitteiden täyttämiseksi tarvittavista toimenpiteistä on kuitenkin laadittava jätehuoltosuunnitelma, joka edellä selostetun kaivoslain 34 §:n 4 momentin mukaan on liitettävä malminetsintälupaa koskevaan hakemukseen, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla. Päätöksen lupamääräys 4 on siten tältä osin epäselvä ja ristiriidassa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa koskevien kaivoslain säännösten kanssa.

Asiassa on seuraavaksi ratkaistava, onko Tukesin päätös edellä kerrottujen menettelyvirheiden vuoksi kumottava ja asia palautettava sille uudelleen käsiteltäväksi. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksestä KHO:2024:97 ilmenevät seikat huomioon ottaen asiassa on kiinnitettävä huomiota ainakin kairauksessa maan pinnalle nousevan kairaussoijan arvioituun määrään sekä siihen, sijaitseeko alue pohjavesialueella ja sijoittuuko kairausreikien läheisyyteen luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja erityisesti suojeltavia kohteita.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen malminetsintälupahakemuksesta 17.3.2023 antamasta lausunnosta ilmenee muun ohella, että hankealue on pääosiltaan voimakkaasti käsiteltyä talousmetsää, jossa luontoarvot ovat vähäisiä. Alueella ei ole tiedossa uhanalaisia, harvinaisia tai muuten arvokkaita lajiesiintymiä tai luontotyyppejä, jotka saattaisivat vahingoittaa malminetsinnässä. Lupahakemusalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueella sijaitse pohjavedenottoja.

Malminetsintäalueen pinta-ala noin 573 hehtaaria ja valituksenalaisessa päätöksessä ei ole rajoitettu kairausten määrää, joten kairauksissa maan pinnalle nousevan kairaussoijan määrää ei voida ennalta arvioiden pitää vähäisenä. Kun otetaan kuitenkin huomioon edellä selostetut ELY-keskuksen lausunnosta ilmenevät seikat sekä se, että malminetsintä lupahakemuksen mukaan kallio- ja moreeniaines kuljetetaan pois kairauspaikoilta, Tukesin päätöstä ei ole näissä oloissa syytä kumota eikä asiaa palauttaa Tukesille uudelleen käsiteltäväksi.

Muut asian selvittämistä ja päätöksen sisällöllistä lainmukaisuutta koskevat valitusperusteet

Sovellettavat oikeusohjeet

Kaivoslain 9 §:n 1 momentin mukaan malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (malminetsintälupa), jos malminetsintää ei voida toteuttaa 7 §:n mukaan etsintätyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan.

Kaivoslain 11 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Pykälän 2 momentin (621/2011) mukaan malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Kaivoslain 45 §:n mukaan malminetsintälupa myönnetään, jos hakija osoittaa, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Lupa voidaan kuitenkin tässä laissa säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Yleistä

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintälupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Malminetsintä lupahakemuksen mukaan ensimmäisen vuoden alkupuolella on tarkoitus suorittaa muun muassa maastovierailuja ja mahdollisesti

geofysikaalisia lentomittauksia. Lisäksi alueella suoritetaan mahdollisesti geofysikaalisia maastomittauksia kuten painovoima- ja magneettimittauksia, jotka eivät riko maanpintaa. Myöhemmin alueella suoritetaan mahdollisesti maanpintaa rikkovia geofysikaalisia maastomittauksia. Kallioperän pintaan ulottuvan kairauksen avulla pyritään selvittämään alueen geologiaa siltä osin, kun se jää maapeitteiden alle. Alueella suoritetaan noin 2 000 metrin kairausohjelma sekä geofysikaalisia kairareikämittauksia. Seuraavina lupavuosina käytetään pääpiirteissään samoja menetelmiä samoihin vuodenaikoihin. Suunnitelmat saattavat kuitenkin vaihdella ensimmäisen vuoden tutkimustuloksista riippuen.

Alueen luontoarvoja koskevien selvitysten riittävyys (Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n valitus)

Asiassa saadun selvityksen mukaan lupa-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita tai Natura 2000 -verkoston kohteita. Hakemuksessa on arvioitu, että malminetsinnän vaikutukset maastoon sekä ympäristön- ja luonnonsuojeluun ovat vähäisiä. Hämeen ELY-keskuksen malminetsintälupahakemuksesta 17.3.2023 antaman lausunnon mukaan hankealue on pääosiltaan voimakkaasti käsiteltyä talousmetsää, jossa luontoarvot ovat vähäisiä. Lausunnossa on edelleen todettu, että alueella ei ole tiedossa uhanalaisia, harvinaisia tai muuten arvokkaita lajiesiintymiä tai luontotyyppejä, jotka saattaisivat vahingoittaa malminetsinnässä.

Kun otetaan huomioon lupapäätöksellä sallittujen tutkimustoimenpiteiden laatu ja asiassa saatu ELY-keskuksen lausunto, toiminnan ympäristövaikutuksista ja alueen merkittävistä luontoarvoista on esitetty lupaharkinnan kannalta riittävä selvitys. Lupahakemus liiteasiakirjoineen on sisältänyt lupaharkinnan kannalta riittävän kaivoslain 34 §:n 2 momentissa ja kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ssä tarkoitetun selvityksen.

Toiminnan vaikutukset (Särkijärven Suojeluyhdistys ry:n ja Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry:n valitukset)

Malminetsintäalueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai luokiteltuja pohjavesialueita. Hämeen ELY-keskuksen malminetsintälupahakemuksesta antamasta lausunnosta käy edellä todetun mukaisesti ilmi, että lupa-alueen luontoarvot ovat vähäisiä ja alueella ei ole tiedossa uhanalaisia, harvinaisia tai muuten arvokkaita lajiesiintymiä tai luontotyyppejä, jotka saattaisivat vahingoittaa malminetsinnässä. Metsähallituksen malminetsintälupahakemuksesta 28.2.2023 antamassa lausunnossa on muun ohella todettu, että hakemusalueelta ei tunneta uhanalaisten tai luontodirektiivin kasvi-, eläin- tai lintulajien esiintymiä. Alueelta tunnetaan silmälläpidettävän kääpälajin (keltarihmakääpä) esiintymä. Vesistöjen lähellä toimittaessa on huolehdittava siitä, ettei syväkairauksissa maanpinnalle nouseva kiviaines (soija) pääse valumaan vesistöihin eikä koneellinen näytteenotto ja liikkuminen aiheuta kuormitusta vesistöihin. Ojitetuilla aloilla on toimittava niin, ettei kiintoainetta tai poraussoijaa pääse

ojia myöten kulkeutumaan vesistöihin. Soijan talteenotto tulee järjestää. Vesistöjen ympäristö tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena.

Malminetsintälupahakemuksen mukaan timanttikairauksessa käytetään suljettua vedenkiertoa ja kallio- ja moreeniaines kuljetetaan pois kairauspaikoilta. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 9 luvansaaja on velvoitettu huolehtimaan tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Valituksenalaiseen päätökseen sisältyvissä lupamääräyksissä 8 ja 9 on muutoinkin otettu huomioon alueen pinta- ja pohjavesiolojen turvaaminen ja huomioitu myös malminetsintäalueelle sijoittuvat lähteet. Lupamääräyksessä 9 on huomioitu malminetsintäalueelle sijoittuvat keltarihmakäävän esiintymät.

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 Särkijärven etelä-kaakkoispuoliselle ranta-alueelle osoitettu merkittävä retkeilyn ja luontovirkistyksen viheralue on rajattu malminetsintäalueen ulkopuolelle. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 9 on otettu huomioon malminetsintäalueen mahdollinen virkistyskäyttö muun muassa siten, että lupamääräyksen mukaan malminetsintä ei saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa retkeilyreittien käytölle ja kunnolle.

Hämeenlinnan kaupunginmuseon malminetsintälupahakemuksesta 7.3.2023 antaman lausunnon mukaan hankealueelta ei tällä hetkellä tunneta muinaismuistolain suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Pistemäinen kairanäytteiden otto ei lähtökohtaisesti ole niin laajaa maankäyttöä, että vastuumuseo edellyttäisi tässä vaiheessa hankealueella täydentävää arkeologista inventointia. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 5 on otettu huomioon muinaismuistolaki.

Kun otetaan huomioon malminetsintäalueen olosuhteet, suunnitellun malminetsinnän laatu ja laajuus, päätöksessä asetetut lupamääräykset sekä mitä kaivoslain 16 luvussa on säädetty toiminnan valvomisesta, malminetsinnästä ei lupamääräysten mukaan toimittaessa ennalta arvioiden aiheudu kaivoslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä vaikutuksia. Päätöksessä on annettu toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Malminetsintäluvan myöntämisharkinnassa ei arvioida mahdollisen tulevan kaivostoiminnan ympäristö- tai muita vaikutuksia. Mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia koskevilla valitusperusteilla ei ole siten valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuuden kannalta oikeudellista merkitystä.

Oikeudenkäyntikulut

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Heinijärven Suojelu ry joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kaivoslaki 7 §, 10 §, 34 § 2 momentti ja 51 §

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 12 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 momentti 4 kohta ja 95 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Maria Jokinen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Ria Savolainen ja Maria Jokinen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Särkijärven Suojeluyhdistys ry Oikeudenkäyntimaksu 270 euroa, laskutetaan myöhemmin Heinijärven Suojelu ry Oikeudenkäyntimaksu maksutta (tuomioistuinmaksulaki 7 § 2 momentti) Lounais-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry Oikeudenkäyntimaksu 270 euroa, laskutetaan myöhemmin Oikeudenkäyntimaksun peruste: tuomioistuinmaksulaki 2 § ja oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta Oikeudenkäyntimaksun määrittämiseen saa vaatia oikaisua alla ilmenevällä tavalla.
Jäljennös maksutta	Rio Tinto Exploration Finland Oy Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tammelan kunnanhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määrittämisestä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
 Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
 Puhelinnumero: 029 56 42210
 Faksi: 029 56 42269
 Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
 Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)